

سبقت‌گانی

بخشنامه

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک، مؤسسات اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال می‌شود

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که استحضار دارند یکی از عوامل اصلی در ارتقای سطح اثربخشی و کارایی نظام مبارزه با پولشویی در کشور، وجود تناظر و احراز تطابق فی‌مابین "تراکنش‌های بانکی اشخاص" با "جریان اسناد و اطلاعات مربوط به مبادلات کالاها و خدمات آن‌ها" می‌باشد. از آنجایی که به موجب بند "ث" ماده (۵۸) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۴۰۲؛ «تسویه هرگونه دین و یا بدهی فقط با پول رایج کشور امکان‌پذیر است، مگر آن که قانون، شیوه دیگری را تعیین کرده یا با رعایت مقررات، ترتیب دیگری بین بدهکار و بستانکار توافق شده باشد»؛ لذا عملیات مبارزه با پولشویی در کشور، اتکای وسیعی بر پایش جریان مبادله پول و ارزش فی‌مابین اشخاص حقیقی و حقوقی دارد و مادامی که امکان بازسازی نظام‌مند تراکنش‌های بانکی مبتنی بر اسناد و اطلاعات مثبت و مرتبط با آن تراکنش‌ها فراهم نگردد، نظام مبارزه با پولشویی در کشور از قوام و استحکام مناسبی برخوردار نخواهد شد و اجرای قانون و مقررات مبارزه با پولشویی خدشه‌دار می‌گردد.

با عنایت به مراتب فوق، شایان ذکر می‌داند، بررسی‌های به‌عمل آمده از طریق اطلاعات موجود در سامانه‌های حاکمیتی این بانک حاکی از آن است که در تعداد متناهی از تراکنش‌های بانکی که از طریق شبکه بانکی کشور کارسازی می‌شوند، ارتباطات معاملاتی، شراکتی و حتی خویشاوندی معنادار، روشن و شفاف فی‌مابین طرف‌های درگیر در تراکنش‌ها مشاهده نمی‌گردد. بررسی‌های تکمیلی که از طریق پایش نقل و انتقالات اشخاص دارای فعالیت‌های غیرمجاز از قبیل معامله‌گران غیرمجاز ارزی؛ معامله‌گران غیرمجاز دارایی‌های مجازی؛ فعالین حوزه قمار و شرط‌بندی؛ اخلال‌گران بازار پول؛ ارز و فلزات گران‌بها و اشخاص مظنون به پولشویی حاصل شده، حاکی از آن است که بعضاً وجوه واریز شده توسط تعداد قابل توجهی از مشتریان شبکه بانکی، به درخواست طرف معامله آن‌ها و متأسفانه عمدتاً با پذیرش شعبه مؤسسه اعتباری یا عدم اجرای صحیح مقررات مربوط در مؤسسه اعتباری، به حساب غیر واریز می‌شوند، بدون آن که واریز‌کننده، اطلاعی از موضوع و ماهیت فعالیت اقتصادی طرف تراکنش (واریز شونده) داشته باشد. همین نقیصه سبب شده که در هنگام برخورد و اقدام قانونی علیه اشخاص متخلف، متأسفانه اشخاص ثالث نیز به دلیل آن که الزامات

قانونی در هنگام انجام تراکنش توسط آن‌ها رعایت نشده و زنجیره تراکنش فیما بین آن‌ها با اشخاص متخلف قابل ترسیم است، مشمول اعمال ضمانت‌اجراهای شدید قانونی شوند.

با توجه به مراتب مذکور، تأکید می‌گردد که به موجب ماده (۵) قانون مبارزه با پولشویی مصوب سال ۱۳۸۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی، کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی عهده‌دار اجرای الزامات مبارزه با پولشویی می‌باشند و براین اساس باید تبصره (۲) ماده (۵۰) آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۴) الحاقی قانون مبارزه با پولشویی مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ هیأت محترم وزیران که اشعار می‌دارد؛ "اشخاص مشمول باید از انجام هرگونه تراکنش و معاملات مالی الکترونیکی غیرقابل ردیابی احتراز کنند" را به اجرا گذارند. همچنین به موجب تبصره (۲) ماده (۱۴۳) آیین‌نامه مذکور، اشخاص یادشده باید اطلاعات، سوابق، اسناد و مدارک مربوط به معاملات خود را به نحوی نگهداری و مدیریت نمایند که قابلیت بازسازی زنجیره معاملات را در صورت نیاز ایجاد کند. علاوه بر آن‌ها، به موجب ماده (۱۵) دستورالعمل مبارزه با پولشویی در شرکتهای تجاری و موسسات غیرتجاری مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۱/۰۳/۲۳ شورای عالی مبارزه با پولشویی، اشخاص باید وجه معامله را به حساب همان طرف معامله یا قرارداد واریز نمایند.

مؤسسات اعتباری نیز در زمینه نظارت بر تراکنش‌های بانکی از حیث موضوعات مطروحه در این بخشنامه، عهده‌دار وظایفی می‌باشند. به عنوان مهمترین نمونه، به استناد مواد (۱۰) و (۱۱) دستورالعمل شفاف‌سازی تراکنش‌های بانکی اشخاص؛ مؤسسه اعتباری موظف است، در کلیه نقل و انتقالات الکترونیکی وجوه بالاتر از "چهار میلیارد ریال" درون بانکی و بین بانکی روزانه مشتری حقیقی و نیز کلیه نقل و انتقالات الکترونیکی وجوه بالاتر از "۱۰ میلیارد ریال" درون بانکی و بین بانکی روزانه مشتری حقوقی و حساب‌های سپرده تجاری مشتری حقیقی، انتقال وجه را منوط به تکمیل قسمت (فیلد) بابت در فرم‌های مربوط و ارایه اسناد مثبته دال بر انجام معامله، قرارداد و یا علت انتقال وجه نموده و تصویری از اسناد مثبته مربوط به انتقال وجه در پرونده تراکنش مذکور را نگهداری نماید.

با عنایت به آن‌چه بیان شد، خواهشمند است دستور فرمایند علاوه بر رعایت دقیق مقررات موضوعه در هنگام کارسازی تراکنش‌های بانکی اشخاص، اقداماتی به شرح ذیل با قید تسریع در آن مؤسسه اعتباری به اجرا درآید:

- ۱- در مواردی که مشتری برای انجام تراکنش ملزم به ارائه مستندات می‌باشد، شعب و باجه‌های ذی‌ربط در آن مؤسسه اعتباری باید مشخصات انتقال‌دهنده و انتقال‌گیرنده را با ارکان معامله/قرارداد یا هر نوع مستند ارائه شده توسط مشتری تطبیق دهند و از یکسان بودن آن اطمینان حاصل نمایند. در مواردی که مشخصات طرفین تراکنش با مستندات ارائه شده مشابه نیست، واحدهای مذکور در آن بانک مجاز به انجام تراکنش نخواهند بود. واحد مبارزه با پولشویی و واحد بازرسی آن مؤسسه اعتباری باید در چارچوب ماده (۵) "دستورالعمل موضوع تبصره ماده (۷)، تبصره (۲) ماده (۱۰) و تبصره ماده (۱۱) دستورالعمل شفاف‌سازی تراکنش‌های بانکی

اشخاص " ابلاغی طی بخشنامه شماره ۰۳/۲۲۸۴۸ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۴، مداوماً نسبت به بررسی مراتب مذکور اقدام و هرگونه تخلف از اجرای مقررات و ضوابط یادشده، در چارچوب قوانین و مقررات مورد رسیدگی قرار گیرد. بدیهی است، چنانچه بازرسان این بانک با مواردی مواجه شوند که الزامات یادشده در رابطه با آنها رعایت نشده و یا اقدامات انضباطی مناسب علیه متخلفان توسط مؤسسه اعتباری تمهید نگردیده باشد، مراتب از طریق ضمانت اجرای مذکور در قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۴۰۲، مورد رسیدگی قرار می گیرد.

۲- مؤسسه اعتباری باید به طرق مقتضی از جمله ارسال پیامک، درج در تارنمای مؤسسه اعتباری و یا صدور اعلامیه از طریق خودپردازها، کیوسک و ابزارهای پرداخت غیر حضوری، توضیحات و هشدارهای مذکور در این بخشنامه را به مشتریان خود اعلام و آنها را نسبت به تبعات انجام تراکنش های بانکی در صورت عدم شناخت طرف تراکنش آگاه نمایند.

در خاتمه، ضمن یادآوری این که مسئولیت حسن اجرای ضوابط و دستورالعمل های ابلاغی بر عهده اعضای هیأت مدیره، مدیرعامل و سایر اعضای هیأت عامل آن مؤسسه اعتباری می باشد و تأکید بر این که تخطی از اجرای ضوابط ابلاغی مربوط به مبارزه با پولشویی از جمله مفاد این بخشنامه، حسب مورد مشمول اقدامات نظارتی و انتظامی مقرر از جمله ارائه گزارش به کمیسیون احراز و لغو تأییدیه صلاحیت حرفه ای مدیران مؤسسات اعتباری بانک مرکزی و یا کمیسیون تأیید صلاحیت حرفه ای و عزل مسئول واحد مبارزه با پولشویی و همچنین ارجاع موارد عدم رعایت به هیأت انتظامی بانک ها و سایر ترتیبات مندرج در مواد (۲۳) الی (۲۵) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود، خواهشمند است مراتب با لحاظ مفاد بخشنامه شماره ۹۶/۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ به تمامی واحدهای ذیربط آن مؤسسه اعتباری ابلاغ شده و بر حسن اجرای آن نظارت دقیق به عمل آید. / ۶۶۰۵۳۲۸

رئیس مرکز تنظیم گری

اداره مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم

حمیدرضا آذرگون

۲۳۱۶

حجت اسماعیل زاده

۳۲۵۰-۰۱